

DET KONGELEGE
FINANSDEPARTEMENT

Rundskriv R

Til
Samtlege departement og
Statsministerens kontor

Nr.
R-3/2006

Vår ref
06/1962 C EAa/ISa

Dato
07.04.2006

HOVUDBUDSJETTSKRIV FOR 2007

Retningslinjer for arbeidet med statsbudsjettforslaget for budsjettåret 2007

Finansdepartementet gir i dette skrivet retningslinjer for arbeidet med budsjettforslaget og tilhørende budsjettokument. Der det er utført anna enn språklege forandringar frå i fjor, er dette markert med strek i margin.

Budsjettskrivet er disponert slik:		Side
1	Budsjettkalenderen for 2007-budsjettet.....	2
2	Fastsetjing av rammene	2
3	Gjennomføring av forpliktande rammebudsjettering	4
4	Departementa sine rammefordelingsforslag	6
5	Budsjetteringsprinsipp	9
6	Gul bok 2007.....	11
7	Fagproposisjonane 2007	14
8	Budsjettforslag som har verknad for kommunar og fylkeskommunar.....	19
9	Anslag over behov for tilleggsøyvingar 2. halvår for 2006-budsjettet	19
10	Tieiplikt og unntak frå offentlegheit	20

1 BUDSJETTKALENDEREN FOR 2007-BUDSJETTET

Det er fastsett følgjande kalender for budsjettarbeidet:

24. juli:	Frist for innsending av rammefordelingsforslaget
14. august:	Frist for innrapportering av anslag for tilleggsløyvingar 2. halvår 2006
28. august:	Regjeringskonferanse om dei makroøkonomiske utsiktene og skatte- og avgiftsopplegget
29. august:	Regjeringskonferanse om budsjettets utgifter mv.
15. september:	Fagproposisjonane i statsråd
29. september:	Gul bok i statsråd
6. oktober:	Budsjettet blir lagt fram

2 FASTSETJING AV RAMMENE

2.1 Generelt om fastsetjing av rammene

Arbeidet med å førebu forslaget til statsbudsjett for 2007 skal baserast på prinsippet om rammebudsjettering. Det inneber at Regjeringa fastset departementa sine totale utgifts- og inntektsrammer og dei politiske hovudprioriteringane som budsjettforslaget skal byggje på. Departementa har ansvaret for å fordele rammene på dei einskilde budsjettkapitla og postane i samsvar med dei retningslinjene Regjeringa har vedteke, jf. punkt 3.

2.2 Budsjettkonferansen 19.-21. mars 2006

Regjeringa fastsette på budsjettkonferansen 19.-21. mars 2006 utgifts- og inntektsrammer for departementa.

Innanfor den totale utgiftsramma blei det også avsett ein pott til politiske profileringar. Denne avsetjinga vil bli fordelt på budsjettkonferansen i august.

Departementa har fått tilsendt Regjeringa sine vedtak om utgifts- og inntektsrammer, samt andre budsjettføresetnader i eigne rammebrev. Rammene i rammebrev er i 2007-prisnivå og skal leggjast til grunn for det vidare budsjettarbeidet i departementa. Verknader av lønnsoppgjeret for statstilsette og justering av grunnbeløpet i folketrygda per 1. mai 2006 vil bli innarbeidd seinare.

2.3 Augustkonferansen

Rammene som Regjeringa har fastsette på budsjettkonferansen 19.-21. mars er endelege, med unntak av dei forholda som er nemnt ovanfor. Det einaste som kan kome i tillegg er:

- Eventuelle tildelingar frå avsetjinga til politiske profileringar
- Eventuelle rammeoverføringar mellom departementa
- Eventuelle justeringsforslag

Hovudregelen er at innsende satsingsforslag på budsjettkonferansen i mars og som ikkje blir innarbeidd i rammene og heller ikkje ført til profilbehandling, er avviste i det vidare arbeidet med 2007-budsjettet. Departementa kan likevel sjølve gjere omprioriteringar innanfor dei tildelte rammene.

Nedanfor blir det bjort nærare greie for kva forslag til justeringar av rammene som departementa kan foreslå til augustkonferansen.

Endringar i anslag for regelstyrte overslagsløyvingar

Under konsekvensjusteringa har Finansdepartementet og vedkomande departement vurdert den sannsynlege utviklinga av forhold som fastset volumendringar i dei regelstyrte løyvingane. Dersom det er grunnlag for å revurdere prognosane som ligg til grunn for rammene som blei fastsette på budsjettkonferansen i mars, slik at det ut frå kravet om realistisk budsjettering er heilt nødvendig å endre løyvinga for 2007, skal departementet fremje forslag om ei slik endring.

Dersom justerte anslag visar at det under ei regelstyrd løyving er eit mindre behov enn forutsett i ramma, kan vedkomande departement ikkje omprioritere det overskytande til andre formål. Innsparinga må innarbeidast i rammefordelingsforslaget som reduksjon i ramma.

Endringar i føresetnader om valutakurs

For løyvingar til tilskot til utanlandske organisasjonar o.l. som blir betalte i framand valuta, skal budsjettforslaget for 2007 vere basert på kursen for vedkomande valuta per 15.3.2006. For US dollar blir det tilrådd å nytte kursen 6,6256 og for Euro-kursen 7,9680.

I dei tilfella der det kan påvisast at kursen per 15.3.2006 viser ei vesentleg endring i forhold til det som låg til grunn for løyvinga i 2006, og dermed det konsekvensjusterte budsjettet, kan departementet i rammefordelingsforslaget foreslå ein reduksjon eller eit påslag tilsvarande desse endringane.

Inntekter og utgifter under ordningar med meirinntektsfullmakt

Meirinntektsfullmakter gir høve til å overskride utgiftsløyvingar mot tilsvarende meirinntekt. Sjølv om det er etablert ordningar med meirinntektsfullmakt, skal dei utgifts- og inntektspostane som høyrer saman bli realistisk budsjettert. For fleire verksemdar viser statsrekneskapsrapporten for dei seinare åra vesentleg høgare rekneskapsførde inntekter enn i nysaldert budsjett. Det gjeld i stor grad postar som det er knytt meirinntektsfullmakter til. Det inneber at departementa i rammedisponeringsforslaget for 2007 må leggje større vekt på rekneskapsstøtte for å fastsetje nivået på utgiftspostane og inntektspostane. Departementa må derfor vurdere slike utgifts- og inntektspostar og eventuelt foreslå parallelle justeringar av inntektene og utgiftane.

Forslag til funksjonsendringar mellom departement

Når det er semje mellom to departement om overføring av eit bestemt funksjonsområde, skal departementa omtale dette forholdet og justere budsjetttrammene i rammedisponeringsforslaget. Dette kan til dømes gjelde overføring av løyving og endringar som ledd i omstillingstiltak i staten.

Eventuelle forslag om alternative innsparingstiltak

I rammebrevet til kvart enkelt departement er det gjort kjent korleis Regjeringa sine innsparingsvedtak skal gjennomførast. Departementa kan fremje alternative forslag til reelle innsparingar. Dersom det er nødvendig med politisk avklaring av dei alternative forslaga, kan desse fremjast til behandling på budsjettkonferansen i august.

3 GJENNOMFØRING AV FORPLIKTANDE RAMMEBUDSJETTERING

Som i dei føregåande åra, skal budsjettarbeidet for 2007 tilretteleggjast og organiserast i tråd med prinsippa for rammebudsjettering.

3.1 Hovudprinsippa for rammebudsjettering

Rammebudsjettering som budsjetteringsform skal gi eit formålstenleg grunnlag for effektiv politisk prioritering og bidra til effektiv ressursbruk. Når Regjeringa har fastlagt dei totale og departementsvise utgifts- og inntektsrammene og definert dei politiske hovudprioriteringane som budsjettarbeidet skal byggje på, gjer dei einsskilte fagdepartementa den detaljerte fordelinga på kapittel og post. Rammefridomen som departementa har, er nært knytta saman med departementa sitt ansvar for at budsjetttrammene blir haldne gjennom budsjettåret.

Rammetala er fastsette per departement som i utgangspunktet fritt kan fordele dei fastsette budsjetttrammene til dei ulike formåla innanfor departementsområdet.

Dersom Regjeringa har vedteke innstrammingar, kan også desse som hovudregel bli erstatta av alternative reelle innstrammingstiltak. Departementet kan også foreslå å erstatte tiltak som Regjeringa har godkjend ført til profilbehandling, med andre tiltak av same omfang. Det er likevel ikkje høve til å fremje nye forslag utanom dei forslaga som allereie er foreslåtte av fagdepartementa i samanheng med statsbudsjettet 2006 til budsjettkonferansen i mars. Regjeringa vil avgjere slike saker på budsjettkonferansen i august.

Det gjeld visse avgrensingar i høvet til å fordele budsjetttrammene:

- Departementa si rammefordeling skal primært byggje opp under dei satsingsområda Regjeringa har vedteke i budsjettarbeidet. Store og politisk viktige endringar som departementa gjer innanfor eigne budsjetttrammer, skal føreleggjast Regjeringa. Dette inneber mellom anna at departementa sine forslag til satsingar som del av interne prioriteringar, ikkje kan innarbeidast endeleg i budsjetta før motsvarande inndecking er endeleg vedteken av Regjeringa. Dette gjeld større og meir prinsipielle saker kor ei politisk avklaring er nødvendig.
- Det skal budsjetterast realistisk, jf. § 3 i bevilgningsreglementet. Omdisponering frå regelstyrte og lovbundne løyvingar må vere ein konsekvens av reelle og realistiske regelendringar. Dersom ein kjem til at utgiftene i 2007 blir lågare enn tidlegare rekna med, kan mindreutgiften ikkje nyttast til nye tiltak eller regelendringar som medfører meirutgifter. Vi minner også om at løyvingar med stikkordet "kan overførast" må budsjetterast realistisk. Det skal ikkje førast opp høgare beløp enn det ein meiner faktisk vil bli utbetalt i løpet av budsjettåret.
- Ingen investeringsprosjekt over 500 mill. kroner, med unntak for prosjekt i regi av SDØE og helseføretaka, kan bli fremma for Stortinget før ekstern kvalitetssikring (KS2) er gjennomført. Finansdepartementet ber om at departementa opplyser i rammefordelingsforslaget kvafor prosjekt over denne grensa som blir planlagde fremja i budsjettforslaget for 2007. Prosjekt som er kvalitetssikra kan innarbeidast innanfor budsjetttrammene. Prosjekt som ikkje er kvalitetssikra kan berre innarbeidast i budsjetttrammene dersom arbeidsplanen for kvalitetssikring inneber at kvalitetssikringsrapporten er ferdig innan 15. august 2006. For slike prosjekt gjeld i tillegg eit atterhald om at kvalitetssikringa gir grunnlag for å fremje forslag om oppstart av investeringa. Investeringar over 500 mill. kroner som det er knytt satsingsforslag til, blir behandla som andre satsingsforslag som skal vurderast på budsjettkonferansen i august. Føresetnaden for at slike forslag kan behandlast på budsjettkonferansen, er at kvalitetssikringsrapporten er ferdig innanfor fristen 15. august 2006.
- Det er som hovudregel ikkje tillaten å omprioritere frå løyvingar som inngår i det kommuneøkonomiske opplegget. Eventuelle forslag til omprioriteringar må takast opp med Kommunal- og regionaldepartementet. Ein kan heller ikkje flytte midlar frå rammetilskot til øyremerkte tilskot utan at dette er godkjent av Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet som reelle funksjonsendringar.
- Departementa må aktivt følgje opp Regjeringas innsparingstiltak. Innsparingstiltak skal alltid innarbeidast med netto reduksjon. Dersom det er

nødvendig med auka administrative ressursar for å gjennomføre reduksjon under ei tilskotsordning, må reduksjonen også dekkje dei administrative meirutgiftane.

Sidan rammene som er fastsette i mars er endelege, med unntak for eventuelle tildelingar frå avsetjinga til politiske profileringar, har fagdepartementa ikkje høve til å fremje nye forslag utanom den vedtatte ramma.

Fridom ved fordelinga av budsjetttramma inneber at det legges stor vekt på arbeidet med resultatoppfølging og -rapportering.

Ein føresetnad for ein vellukka rammestyrt budsjettprosess er at dei einskilde departementa prioriterer innanfor budsjetttrammene sine i tråd med Regjeringas overordna strategival. I stor grad må prioriteringa av budsjettet skje gjennom omprioriteringar innanfor departementas budsjetttrammer. Det er det enkelte departementet sitt ansvar å sjå til at slike omprioriteringar og tiltak for effektivisering av ressursbruken blir gjennomførde i tilstrekkeleg grad.

4 DEPARTEMENTA SINE RAMMEFORDELINGSFORSLAG

4.1 Generelle krav til framstillinga

Forslaget til rammefordeling skal vere kortfatta og poengtert slik at hovudprioriteringane kjem klart fram. Arbeidet bør leggjast opp slik at det går inn som ein del av det generelle arbeidet med fagproposisjonen. Hovudvekta skal leggjast på å gjere greie for og grunngi større reelle endringar samanlikna med saldert budsjett 2006.

Departementa må:

- få klart fram korleis rammefordeling samsvarer med dei sentrale politiske satsingsområda
- få fram dei økonomiske og administrative konsekvensane av nye tiltak, og kva nytteverknadene vil bli, samt gjere greie for om tiltaket vil kunne føre til binding på statsbudsjettet i dei følgjande budsjettåra
- gi ei vurdering av dei regelstyrte løyvingane.

Finansdepartementet vil særleg vurdere:

- den samfunnsøkonomiske lønnsmda av nye tiltak som er teke med innanfor budsjetttramma, og om slike forslag fører til auka løyvingar etter 2007
- om løyvingar som gjeld regelstyrte ordningar, er budsjetterte realistisk
- den allmenne realismen i budsjetteringa.

Dersom rammefordelingsforslaget avvik frå dei rammene som blei fastsette på budsjettkonferansen i mars, må det gjerast særskild greie for dei forholda som ligg til

grunn for dette, bl.a. om det gjeld nye anslag på regelstyrte ordningar eller andre forhold, jf. pkt. 2.3 ovanfor.

Innanfor dei fastsette rammene utarbeider kvart fagdepartement sitt rammefordelingsforslag som blir levert Finansdepartementet innan 24. juli 2006. Teksten skal i tillegg leverast på 3 ½" diskett eller CD-R. Teksten må vere lagra i nyare versjon av Microsoft Word. Fila kan kallast RFF06fag.doc der "fag" blir erstatta med forkortinga for det aktuelle departementet.

4.2 Oversiktstabellar

Vi ber om at følgjande tabellar blir tekne med i innleiinga til rammefordelingsforslaget (i 1000 kroner):

A. Departementet sine utgifter fordelte på programområde og programkategoriar med 4 kolonnar med

- 1) rekneskap 2005
- 2) saldert budsjett 2006
- 3) Budsjettet si stilling for 2006 etter 1. halvår
- 4) Departementet sitt forslag 2007

B. Inntektene til departementet fordelte på programområde og programkategoriar med 4 kolonnar med

- 1) rekneskap 2005
- 2) saldert budsjett 2006
- 3) Budsjettet si stilling for 2006 etter 1. halvår
- 4) Departementet sitt forslag 2007

Som separat vedlegg skal spesifikasjon av sumane for 2007 fordelt på kapittel og post sendast inn. Ved rapportering av driftsutgifter, må post 1 fordelast mellom 2 underpostar (1 Lønn og godtgjersler og 2 Kjøp av varer og tenester). For kapittel under Statens forretningsdrift (kap. 2440 - 2490) må også underpostar under post 24 førast opp

Dette materialet må leverast på papirutskrift som må ha fullstendig kapittel- og postnemning og stikkord, slik som i utkast til vedtak.

4.3 Fordeling på kapittel og post - bruk av elektroniske løysingar

Elektronisk versjon blir send via Budkom for dei departementa som er knytt til denne løysinga. Dei andre departementa leverar på diskett eller CD-R slik at informasjonen kan leggjast automatisk inn i databasen til Finansdepartementet. Det skal nyttast ferdige rapportar for rammefordeling i Budmod. Fila skal innehalde følgjande kolonnar, jf. eksempelet nedanfor:

budsjettår, fagdepartementnr., programområdenr., programkategorinr., kapittelnr., postnr., underpost, sum i 1000 kroner

2007	16	23	10	1600	1	2	21400
2007	16	23	40	1632	60	0	365000
2007	16	24	10	1651	90	0	3261700
2007	15	1	60	2445	24	1	-2239674
2007	15	1	60	2445	24	6	251

Feltane skal vere adskilt med eit tabulatorsteg, og alle felt må fyllast ut. All beløp skal på vanleg måte vere i 1000 kroner.

Vi gjer spesielt merksam på at kolonnen for budsjetttrunde er teke ut samanlikna med tilsvarende tabellkrav i hovudbudsjettskrivet for 2006-budsjettet.

For dei departementa som sender diskett/CD-R skal filnamnet vere RFF07fag.txt ("RFF" tyder rammefordelingsforslag, og "fag" er forkortinga for det aktuelle departementet). Fila skal lagrast som rein tekstfil og må vere tabulatorseparert.

Ann Kariin Holand (tlf. 22 24 43 07) kan gi svar på eventuelle spørsmål om innlevering av data på diskett.

4.4 Romartalsvedtak

Omgrepet "romartalsvedtak" blir brukt om vedtak som Stortinget gjer i samband til budsjettet utanom løyvinga på kapittel og post. Dei mest aktuelle er vedtak om forpliktingar for framtidige budsjettår, jf. § 6 i bevilgningsreglementet. Men det blir også gjort andre vedtak, mellom anna om fullmakt til å overskride utgiftsløyvingar på grunn av meirinntekt.

Forslag som krev romartalsvedtak, må departementa ta opp med Finansdepartementet innan 24. juli 2006. Forslag om slike vedtak blir tekne med både i Gul bok og i fagproposisjonane. Det skal ikkje fremmjast forslag til stortingsvedtak berre for å markere tidlegare forpliktingar.

Forslag til romartalsvedtak for 2007 skal sendast Finansdepartementet som vedlegg til rammefordelingsforslaget med frist 24. juli 2006.

Forslaga til romartalsvedtak skal utformast etter den same malen som er nytta dei siste åra. Det blir vist til Gul bok 2002, kap. 6.1 der det er gjort greie for kva for prinsipp som er lagt til grunn for utforminga av romartalsvedtaka.

4.5 Eventuelle endringar i forhold til rammefordelingsforslaget

All beløp på kapittel og post for 2007 blir lagde inn i databasen i Finansdepartementet slik dei er førde opp i forslaget til rammefordeling. Dersom Regjeringa eller Finansdepartementet godkjenner endringar på einskilde postar etter

budsjettkonferansen i august, skal fagdepartementet snarast mogeleg stadfeste desse endringane på særskilde ark med dette mønsteret:

	Post	Under- post	Betegnelse	Endring	Statusbeløp
--	------	-------------	------------	---------	-------------

Alle endringar i nemning på kapittel og postar må sendast inn på særskild ark med dette mønsteret:

Kap.	Post	Betegnelse (bare den nye betegnelsen)	Programkode
------	------	---------------------------------------	-------------

4.6 Endringar i kontoplan

Det blir lagt opp til at inndelinga av 80-postane på inntektssida skal justerast noko frå og med statsbudsjettet for 2007. 80-postane på inntektssida gjeld renteinntekter, utbytte og ein skilde andre inntekter. Det er ønskeleg med ein betre struktur i kontoplanen for å kunne skilje mellom renteinntekter og dei andre inntektene på 80-postane. Det blir derfor lagt opp til at postane 80-84 skal nyttast til renteinntektene, medan postane 85-89 skal nyttast til andre inntekter. Departementa må justere kontoplanen i tråd med dette i rammefordelingsforslaget.

4.7 Sektorovergripande miljøvernpolitikk

I samanheng med rammefordelingsforslaget må kvart departement utarbeide ei forklaring av miljøprofilen i forslaga sine og sende denne til Miljøverndepartementet, jf. omtale i pkt. 7.2.3.

5 BUDSJETTERINGSPRINSIPP

5.1 Generelt

Budsjettforslaget skal baserast på gjeldande vedtak og prinsipp for statleg budsjettering. Det blir vist til utførleg framstilling i del II i "Veiledning i statlig budsjettarbeid". Oppdatert utgåve av rettleiaren er nylig sendt departementa. Rettleiaren er også å finne på internett (Finansdepartementets heimeside). Spesielt vil vi vise til punkt 2.2.2.3 om fullstendighetsprinsippet og krava om realistisk budsjettering både av utgifter og inntekter, samt punkt 2.2.2.5 om bruttoprinsippet.

Vidare blir det vist til gjeldande vedtak om bruk av kontoplanen, referert i vedlegg 4 i den oppdaterte utgåva av "Veiledning i statlig budsjettarbeid".

Dersom ein ønskjer å knyte stikkorda "*overslagsløyving*", "*kan overførast*" eller "*kan nyttast under*" til nye postar eller til postar som tidlegare ikkje har hatt stikkord, krev dette særskilt omtale. Dette gjeld likevel ikkje når stikkordet "*kan overførast*" skal knyttast til investeringspostane 30 - 49.

5.2 Pris- og lønnsnivå

Lønnsbeløpa i budsjettforslaget skal innarbeidast på grunnlag av dei regulativsatsar og

vedtak som gjeld etter 1. mai 2006. Det same gjeld dei tilskotspostane kor det er avtalt med Finansdepartementet at ein følgjer same budsjetteringsprinsipp som for lønnspostane til staten. Særskild melding om eventuelle påslag på rammene vil bli gitte når konsekvensane av lønnsreguleringa per 1. mai 2005 er klart. Forvaltningsbedriftane vil som i tidlegare år, ikkje bli kompenserte for verknadene av lønnsoppgjera. Det må derfor settjast av midlar til å dekkje lønnsoppgjera for 2006 og 2007 innanfor post 24 Driftsresultat. Nettobudsjetterte forvaltningsorgan med særskilde fullmakter er allereie kompenserte for forventa lønnsauke og blir ikkje ytterlegare kompensert for verknadene av lønnsoppgjera etter at det endelege utfallet av lønnsoppgjera er kjent.

Beløpa i rammefordelingsforslaget og St.prp. nr. 1 skal vere baserte på det pris- og lønnsnivå som gjeld i 2007.

5.3 Særleg om lønnspostane

Budsjettering under lønnspostane er omtalt i vedlegg 2, avsnitt 2.5.2 i rettleiaren. Arbeidsgivaravgift til folketrygda blir for statlege verksemder i 2007 førd opp med 14,1 pst. av bruttolønn, korrigert for nullsats som blir nytta for arbeidstakarar som er skattepliktig til kommunar i Nord-Troms og Finnmark. Det blir i den samanhengen vist til omlegginga frå sentral berekning til lokal berekning av arbeidsgivaravgift som tro i kraft 1.1.2004 for statlege verksemder, jf. Rundskriv R-103.

Det skal normalt ikkje budsjetterast med medlemsinnskot og arbeidsgivartilskot til Statens Pensjonskasse, då dette skal budsjetterast sentralt over kap. 1542. Dei som har ei ordning med særskild innbetaling til Statens Pensjonskasse inngår ikkje i løyvinga på kap. 1542 og skal føre opp arbeidsgivartilskot og 2 pst. i medlemspremie. Det skal ikkje budsjetterast med utgifter til vikar under fødselspermisjon og sjukdom.

5.4 Særleg om Statens forretningsdrift - renteutgifter, avskrivningar mv.

Renter

For staten si forretningsdrift skal det førast opp renter av staten sin kapital i bedriftane. Rentene skal førast opp i samsvar med prinsippa i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 7 (1993-94). For kapitalinnskot frå 2002, 2003, 2004, 2005 og 2006 (inkl. eldre kapitalinnskot konverterte i desse åra) er rentesatsen henholdsvis 6,3; 6,4; 5,0; 3,9 og 3,2 pst. Den rentesatsen som skal nyttast på nye kapitalinnskot i 2007 og på eldre kapitalinnskot som blir konvertert i 2007, vil bli fastsette av Finansdepartementet i oktober/november 2006 på grunnlag av gjennomsnittleg rente på 5-års obligasjonslån i 12-månadersperioden 1. oktober 2005 - 30. september 2006. I budsjettforslaget for 2007 kan ein førebels nytte satsen for 2006.

Det skal også førast renter på forvaltningsbedriftane si mellomrekning med statskassa. Renta er her knytt opp mot renta på statssertifikat etter ein nærmare bestemt beregningsregel slik at den reflekterer rentenivået i Noreg. Desse renteinntektene skal likevel ikkje budsjetterast. Dei vil derfor berre komme fram i rekneskapen.

Avskrivning

Den investerte kapitalen skal avskrivas i samsvar med dei retningslinjene som er fastsette for kvar forvaltningsbedrift på grunnlag av Stortingets generelle vedtak av 14. juni 1990 om avskrivningar.

5.5 Særleg om statsbankane og SIVA

Statsbankane og SIVA

Finansdepartementet ber om at departementa, i samsvar med vedtaka på budsjettkonferansen i mars, kjem med forslag om lånetransaksjonane til statsbankane saman med rammefordelingsforslaget innan 24. juli.

Forslaga skal innehalde oppdaterte anslag på dei aktuelle budsjettkapitla for lån, avdrag, renter, tap og låne- og garantiprovisjonar i 2007. I tillegg skal det opplyst om pårekna tap på utlån der dette ikkje samsvarar med forslag til løyving til tapsfond.

Spesielt for Statens lånekasse for utdanning og Husbanken

Som grunnlag for makroøkonomiske utrekningar i Finansdepartementet, ber vi i tillegg om å få følgjande opplysningar for Husbanken og Lånekassen for åra 2007-2011:

- gjennomsnittleg uteståande lån kvart enkelt år (renteberande og ikkje renteberande)
- pårekna renteinntekter for banken det enkelte år
- føresetnad for fordeling mellom fast og flytande rente

For Husbanken skal det i tillegg vere med ei oversikt over uteståande lån til sjukeheim, omsorgsbustader og rehabiliteringsplassar i utlandet per 1. juli 2006.

Spesielt for Innovasjon Norge

For Innovasjon Norge ber vi om å få fordelinga mellom korte og lange innlån under dei ulike ordningane i 2007.

Finansdepartementet vil i brev til fagdepartementa kome med retningslinjer for kva renteføresetnader som skal liggje til grunn for anslaga innan 1. juli 2006.

6 GUL BOK 2007

6.1 Utforming av departementsomtalen i Gul bok

Departementsomtalen skal ha to hovuddelar: Ein innleiande tabell med oversikt over løyvingforslaga og ein tekstleg omtale av hovudtrekk og prioriteringane i budsjettet under kvart departement.

Kvart departement skal utarbeide omtale for områda sine og sende dette til Finansdepartementet innan **13. september**.

Oversiktstabell

Tabellen skal gi ei oversikt over budsjettforslaget på programkategori-nivå, med kolonnar for det salderte budsjettet for inneverande år (Saldert budsjett 2006), løyvinga for komande år (St.prp. nr. 1 for 2007) og prosentvis endring frå inneverande til komande år. Sum skal vere i millionar kroner.

Departement som har fleire programområde, skal summere kvart programområde for seg, og dei samla løyvingane på områda til departementet skal summerast til slutt. Departement som har 90-postar (lånetransaksjonar), skal skilje desse ut under kvart programområde.

Dersom det er gjort større tekniske omleggingar eller liknande som fører til store endringar i løyvingane under eit departement, bør dette omtalast kort i fotnotar under tabellen.

Tekstleg omtale

Departementsomtalen skal ha tre hovuddelar. Fyrste del skal gi ein kort omtale av hovudtala i budsjettoplegget. Omtalen skal vere utfyllande i forhold til tabellen, og skal berre unntaksvis framstille tal i tabellen. Andre del skal skildre dei viktigaste prioriteringane i 2007-budsjettet. Denne delen skal bestå i ei strekliste med omtale av tre til fem hovudprioriteringar. Det skal leggjast mest vekt på nye prioriteringar, og mindre vekt på allereie oppnådde resultat. Også større innsparingsforslag er å rekne som prioriteringar og bør derfor omtalast i denne delen. Det blir vist til dei fyrste avsnitta i pkt. 3.18 i Gul bok 2006 som eksempel. Mindre satsingar bør som hovudregel omtalast i fagproposisjonane og ikkje i Gul bok. I tredje og siste del skal det vere ei kortfatta oppsummering av hovudtrekka i utgiftane til departementet. I den tredje delen må omtalen vere konsentrert, jf. krava til lengde nedanfor. For å sikre ei mest mogeleg einsarta framstilling av utgiftane til departementa, er det viktig at denne malen blir følgd.

Lengda på departementsomtalen

Finansdepartementet legg følgjande til grunn som øvre grense for lengda på omtalen, eksklusive tabellen, under kvart enkelt departement:

	Sider i Gul bok
AID og HOD	2 sider
KRD og KD	1½ side
Dei andre departementa	¾ side

Tekniske krav til utforminga av departementsomtalen

Gul bok for 2007-budsjettet vil bli utarbeidd på same produksjons- og publiseringsløyising som fagproposisjonane. Dette inneber at dei same malane og stilane som blir brukte ved utforminga av fagproposisjonane også skal nyttast ved utforminga av departementsomtale i Gul bok. Det er ikkje gjort endringar av stilar og malar etter siste produksjon.

Departementenes servicesenter vil gi nødvendig brukarstøtte dersom departementa har behov for teknisk assistanse i samband med utarbeidinga av departementa sine bidrag til Gul bok. Meir informasjon om brukarstøtta finst på internettsida www.fagprp.com.

Utkasta må leverast både på papirutskrift og som fil på viruskontrollerte 3 ½ ” diskettar CD-R eller Budkom. Teksten skal vere i nyare versjon av Microsoft Word. Tabellane må stillast opp slik det er omtalt i brukardokumentasjonen.

6.2 Forslag til vedtak

Finansdepartementet vil sende utskrift av dataregisteret for 2007 til alle departementa etter regjeringskonferansen i august. Denne utskrifta må kvart fagdepartement kontrollere innan den fristen som blir sett. Det er fagdepartementet som har ansvar for å kontrollere at utskrifta stemmer med den fordelinga som er godkjend på kapittel og post. Systematikken, nevningane og stikkorda må vere korrekte, slik at utskrifta kan nyttast som manuskript til "Forslag til vedtak" i Gul bok.

Systematikken er som i fjor:

- 1 Kapitla skal grupperast på vanleg måte.
- 2 Kapittel, post og stikkord skal ha nemning på bokmål.
- 3 All beløp skal førast opp fullt ut (i heile kroner).
- 4 Beløpa skal førast opp i tre talkolonnar, med summering for programkategori og programområde. På inntektssida blir "Departementenes inntekter" summert (kap. 3011 - 4799).
- 5 Postar/kapittel utan forslag om løyving for 2007 blir ikkje ført opp.

Utgifts- og inntektskapittel som hengjar saman skal som tidlegare ha referanse til kvarandre i parentes "(jf. kap.....)".

Stikkorda "*overslagsløyving*", "*kan overførast*" og "*kan nyttast under*" må takast med etter nemninga på posten, både i Gul bok og i forslag til vedtak i fagproposisjonen. Stikkord kan berre nyttast etter godkjenning frå Finansdepartementet, og departementa må ta opp spørsmål om å knyte stikkord til nye postar.

Dersom datautskrifta kan brukast som manuskript utan endringar, ber vi om at den blir returnert med påteikning om dette. Eventuelle rettingar må førast på utskrifta saman med melding om nemning. Det må ikkje førast på endringar som ikkje er godkjende på førehand av Finansdepartementet.

Forslag til romartalsvedtak skal leverast etter dei same tekniske spesifikasjonane som for departementsomtalen i Gul bok.

7 FAGPROPOSISJONANE 2007

7.1 Frister for arbeidet med fagproposisjonane

Førsteutkast til fagproposisjon

Vi ber om å få eit utkast til fagproposisjonen innan **8. september**. Det er ikkje nødvendig at teksten er fullstendig, men departementa må gjere merksam på kva for avsnitt som manglar. Viktige tillegg eller endringar i teksten kan sendast inn når dei er ferdige.

Trykking

Budsjettproposisjonen skal ha namnet “St.prp. nr. 1 (2006-2007) for budsjettåret 2007”.

Departementa må levere endeleg manuskript til fagproposisjonane til *Departementenes servicesenter, Informasjonsforvaltning, teknisk redaksjon for regjeringsdokumenta og NOU*, innan 14. september.

Spørsmål om innlevering av manuskript kan ein ta opp med Ola Thoen tlf. 22 24 98 05 eller Astrid Quille tlf. 22 24 98 02.

Framlegg i statsråd

Fagproposisjonane skal leggjast fram i statsråd 15. september.

7.2 Utforming av teksten i fagproposisjonane

7.2.1 Hovudstruktur for fagproposisjonane

Framstillinga i fagproposisjonane skal ha tre delar:

Del I skal gi ei samla oversikt over budsjettforslaget. Denne delen bør utformast slik at den kan tene som grunnlag for den generelle delen av innstillinga frå vedkomande stortingskomité. Hovudoppgåvene til departementet, hovudutfordringar, hovudmål, hovudsatsingar, tilstandsvurderingar og resultatrapportar må omtalast kort. I tillegg skal del I innehalde ei oversikt over anmodningsvedtak som blir omtalte i proposisjonen.

Del II skal gi ein samla oversikt over budsjettforslaget medrekna kategoriomtaler og kapittelomtaler.

Kategoriomtalen skal vere ein felles omtale av budsjettkapitla som høyrer under same programkategori. Også her skal ein omtale oppgåver, utfordringar, mål, satsingar, tilstandsvurderingar og resultatrapportar, men omtalen skal vere meir detaljert enn i innleiinga. Her kan det også vere naturleg å skrive om dei verksemdene eller ordningane som kategorien omfattar. Under kapittelomtalen skal ein først og framst forklare innhaldet i dei ulike løyvingane.

I del III kan ein ta opp andre relevante tema som departementet finn det relevant og føremålstenleg å informere Stortinget om, jf. også pkt. 7.2.3 nedanfor.

For å gi dokumenta eit meir einsarta preg ber vi om at ein nyttar denne inndelinga av fagproposisjonane.

7.2.2 Generelle retningslinjer for utforming av teksten

Proposisjonane skal berre innehalde godkjende planar

Ved utforminga av fagproposisjonane må ein ta omsyn til at *det er Regjeringa som legg fram budsjettforslaget*. Kommentaranane i fagproposisjonane skal derfor berre grunngi dei forslaga som blir tekne med i det endelege budsjettforslaget. Planar som kan ha budsjettkonsekvensar eller andre økonomiske og administrative konsekvensar, skal ein ikkje omtale dersom planen ikkje er heilt ut godkjent av Regjeringa. Dersom eit departement er i tvil om eit forslag går ut over tidlegare godkjenning, må ein ta dette opp med Finansdepartementet som ei eiga sak. Ein kan ikkje spørje om godkjenning berre ved å skrive om saka i førsteutkastet til proposisjonen.

Resultatkrav og rapportering

Bevilgningsreglementet § 9 krev at ein skal omtale dei resultata som ein tar sikte på å oppnå med løyvingforslaga. Krava til resultatomtale og resultatrapportering gjeld både statlege verksemder og staten sine tilskottsordningar. Når det gjeld tilskottsordningar viser vi særleg til kapittel 6 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

I fagproposisjonane må departementa gi ein mest mogeleg presis omtale av kva ein vil at verksemdene skal oppnå med løyvinga under kvart kapittel/kvar programkategori. I dag er ein del av omtalen på eit detaljnivå og av ein karakter som meir naturleg høyrer heime i styringsdialogen med dei einskilde verksemdene. Denne omtalen bør ein ta ut av fagproposisjonen. Fagproposisjonen bør i staden omtale formålet med løyvingane og kva ein planlegger å oppnå på eit meir overordna nivå

I proposisjonen skal ein rapportere om oppnådde resultat i 2005, både for staten sine eigne verksemder og for tilskottsordningar. Departementa må leggje vekt på å gi informasjon av overordna karakter på dette punktet. Dersom det er store avvik, må ein gje ei vurdering av årsaka til dette.

Når det gjeld tilskottsordningar må vekta ligge på klare målformuleringar, oppfølgingskriterium og opplegg for kontroll og oppfølging.

Orientering om heilårsverknad

For nye tiltak som ikkje blir sett i gong frå 1. januar 2007, er det viktig at Stortinget får informasjon om kva heilårsverknaden på statsbudsjettet blir frå 2008 eller seinare. Dette gjeld både nye tiltak som krev høgare løyving og innstrammingstiltak.

7.2.3 Omtale av særlege tema

Sektorovergripande miljøvernpolitikk

Miljøprofilen i budsjettforslaget skal omtalast i fagproposisjonen der departementet meiner det er relevant og føremålstenleg. Omtalen skal byggje på departementa sine innspel til Miljøverndepartementet i samband til rammefordelingsforslaget, jf. eit eget brev som vil bli sendt frå Miljøverndepartementet. I tillegg skal ein plassere ei samla framstilling av miljøprofilen i del III i fagproposisjonen. Den samla miljøprofilen i budsjettet, på tvers av sektorar, vil bli framstelt i Miljøverndepartementets proposisjon

Fornyng, organisasjons- og strukturendring i statsforvaltninga

Departementa kan innarbeide omtalar av arbeidet med å fornye offentleg sektor der det er relevant og føremålstenleg i fagproposisjonen. I samanheng med dette skal ein omtale planar og status for organisasjons- og strukturendringar innanfor dei einskilde verksemdene, samt dei økonomiske og personalmessige konsekvensane av slike endringar. Ein skal plassere ei eventuell samla framstilling av fornyingsarbeidet til departementet i del III i fagproposisjonen.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet vil skrive om moderniseringsarbeidet på tvers av sektorar i sin proposisjon.

Oppfølging av §1a i likestillingslova

Likestillingslova § 1 a inneheld eit krav til offentlege styresmakter og offentlege verksemder om å gjere greie for den faktiske tilstanden når det gjeld likestilling mellom kjønna internt i verksemda (utgreiingsplikta). Her skal ein òg ta med planlagde tiltak for å fremje likestilling, saman med dei tiltaka som verksemda allereie har sett i verk. Utgreiinga skal innarbeidast i del III av fagproposisjonen.

Vidare følgjer det av §1 a i likestillingslova at offentlege styresmakter skal arbeide aktivt, målretta og planmessig for å fremje likestilling på alle samfunnsområde (aktivitetsplikta). Departementa skal innarbeide kjønns- og likestillingsperspektivet i fagproposisjonen der ein finn det relevant og føremålstenleg. Ein kan plassere ei samla framstilling av departementet si oppfølging av aktivitetsplikta i del III i

fagproposisjonen. Barne- og likestillingsdepartementet vil sende ut nærare retningslinjer og rettleiaren "Veileder til likestillingsvurdering og omtale i departementenes budsjettproposisjoner" som bør nyttast i utarbeidinga av omtalen.

Forretningsdrifta til staten - opplysningar om kapitalbalanse og renter i byggjetida

OPPLYSNINGAR OM KAPITALBALANSE

Budsjettproposisjonane skal innehalde opplysningar om kapitalbalanse for alle forvaltingsbedriftene, jf. St.prp. nr. 65 (1990-91), pkt. 2.1, og Innst. S. nr. 176 (1990-91). Oppstillinga i budsjettproposisjonane bør om mogeleg også vise balansen ved utgangen av dei to føregåande åra. Vi ber også om at balanseoppstillingane i budsjettproposisjonen blir supplerte med økonomiske nøkkeltal og ein finansieringsanalyse. Aktuelle nøkkeltal kan for eksempel vere overskotsgrad, totalrentabilitet, eigenkapitalrentabilitet og totalkapitalen sin omløpshastighet.

RENTER I BYGGJETIDA

Når departementa omtaler statlege bygg og anlegg skal ein ta med renter i byggjetida, sjølv om slike renter ikkje skal gå inn i grunnlaget for utrekninga av løyvingane, jf. St. prp. nr. 65 (1990-91), pkt. 2.2, og Innst. S. nr. 176 (1990-91). Renta skal vere lik renta for forvaltingsbedrifta sine investeringar.

Oppmodingsvedtak

Oppmodingsvedtak frå Stortinget til Regjeringen skal omtalast i fagproposisjonane. I del I av fagproposisjonen skal departementa gje ei oversikt over oppmodingsssvedtak som blir omtalt, mens den nærmare omtalen blir plassert i del II eller del III av proposisjonen, avhengig av relevans. Departementa skal vise til vedtaksnummer og dato for vedtaket. Det blir vist til avsnitt 1.5 i St.prp. nr. 65 (2004-2005).

Omtale av tilsetjingsvilkåra til leiarar i heileigde statlege verksemdar

Fagproposisjonane skal i del III av fagproposisjonen opplyse om tilsetjingsvilkåra til leiarane i dei heileigde statlege verksemdene:

- Samla utgifter til lønn, pensjonsforpliktingar og anna godtgjersle til dagleg leiar.
- Arten og omfanget av forpliktingar til dagleg leiar ved oppseing eller endring av tilsetjingsvilkår.
- Avtalar om bonus, utdeling av overskott, opsjonar og liknande til fordel for dagleg leiar.

7.3 Fagproposisjonane - teknisk direktiv

7.3.1 Forslag til vedtak

Forslag til vedtak om løyvingar i fagproposisjonane må vere i samsvar med det manuskriptet som er godkjent til forslag til vedtak i Gul bok, med den same fordelinga på kapittel og post. Departementa må kontrollere både kronetal, stikkord og nemning på kapittel og post, med det unntaket at i ein fagproposisjon som er skriva på nynorsk, må også nemning og stikkord vere på nynorsk.

Forslag til vedtak skal innleiest med "I" (romartal). Departementa skal fordele løyvingar på utgifter og inntekter gruppert kvar for seg. Sjå retningslinjene i rettleiinga Om statsråd, side 99, frå Statsministerens kontor.

Romartal II gjeld forslag om fullmakt til å bestille utstyr, til å gi tilsegn om statstilskot, om statsgaranti og eventuelle andre romartalsvedtak. Ein må formulere desse forslaga i samsvar med det som blir ført opp i Gul bok.

7.3.2 Tabellar i innleiinga

I innleiinga skal det vere minst to standardtabellar:

- 1 Utgifter spesifiserte på programkategori og utgiftskapittel, med tal for 2005, 2006 og 2007, og utrekning av prosentvis endring frå 2006 til 2007.
- 2 Tilsvarande tabell for inntekter.

7.3.3 Kapittelrekkefølge

I teksten skal ein omtale kapitla i nummerrekkefølge etter utgiftskapittel innanfor kvar programkategori. Også staten si forretningsdrift og statsbankane skal omtalast under den programkategorien der dei høyrer heime. Inntektskapittel som heng saman med eit utgiftskapittel, skal omtalast rett etter dette utgiftskapitlet.

7.3.4 Rekneskapstall for 2005 og løyving for 2006

I postoppstillinga under kvart kapittel skal det vere tre kolonnar: rekneskapstal for 2005, løyving for 2006 og forslaget for 2007. Som løyving for 2006 skal ein nytte saldert budsjett. Dersom det er vedteke store endringar i forhold til saldert budsjett, må ein kommentere dette.

Ein sett opp tal for inntektskapitla på den same måten som for rekneskapen for 2005 og løyvinga for 2006. Sjølv om ein budsjetterer med 0 (null) i inntekt for 2006 (kombinert med meirinntektsfullmakt) er det viktig å ta med alle inntektspostar i posttabellen, slik at ein får fram rekneskapstala. Dersom det er oppretta inntektskapittel først i løpet av 2006, slik at det verken ligg tidlegare rekneskapstall eller løyving for 2006 i saldert budsjett, bør ein likevel nemne inntektskapitlet kort i kommentarane.

7.3.5 Tabellar for underposter

Som tidlegare skal ein ikkje stille opp underpostar under driftspostane. I

løyvingsrekneskapen skal departementa bruke den standardiserte kontoplanen som Finansdepartementet har fastsett, med underpostar og underunderpostar.

For andre postar må departementet i kvart tilfelle vurdere om ein skal spesifisere underpostar for å få fram dei prioriteringane som Stortinget har gjort, jf. Innst. S. nr. 176 (1990-91), side 6.

Når det blir sett opp tabell med spesifikasjon på underpostar, skal også rekneskapstal for 2005 spesifiserast på underpostar.

8 BUDSJETTFORSLAG SOM HAR VERKNAD FOR KOMMUNAR OG FYLKESKOMMUNAR

Det er viktig at kommunar og fylkeskommunar får nok tid til å gjennomføre tiltak som følgjer av forslag i budsjettproposisjonane. Vi ber kvart departement om å melde slike budsjettforslag til kommunar/fylkeskommunar så snart budsjettproposisjonen er lagd fram for Stortinget.

Når det er nødvendig for utarbeiding av fylkesbudsjetta, kan det giast opplysningar til fylkesmenn og fylkeskommunale styresmakter før St.prp. nr. 1 er levert til Stortinget. Det må i slike tilfelle gjerast merksam på at opplysningane er fortrulege.

9 OVERSLAG OVER BEHOV FOR TILLEGGSLØYVINGAR 2. HALVÅR FOR 2006-BUDSJETTET

For å få ei best mogeleg oversikt over budsjettsituasjonen 2. halvår 2006 i samanheng med at budsjettet for 2007 blir lagt fram, skal det vere ei ekstra innrapportering til Finansdepartementet om strengt nødvendige løyvingsendringar i 2. halvår 2006. Vi ber derfor kvart departement om å utarbeide anslag for områda sine.

Fyrst seinare i år kan det takast endeleg stilling til kva forslag som skal leggjast fram for Stortinget. Innrapporteringa blir ferdigstilt i midten av oktober med sikte på felles regjeringsbehandling i byrjinga av november. Vi er derfor klare over at overslaga må bli nokså grove, og at dei seinare kan bli korrigerate.

Vi ber også om at dei samla forslaga frå departementa over nødvendige justeringar blir fordelte på postgrupper på følgjande måte:

Post	01, undergruppe 01	Lønn og godtgjersle
“	01, undergruppe 02	Varer og tenester
	til og med post 24	Andre driftsutgifter
“	30-49	Bygg og anlegg mv.
“	60-69	Overføringer til kommunar
“	50-59 og	
“	70-89	Andre overføringer
“	90-99	Lånetransaksjonar

Oversikta skal vere Finansdepartementet i hende innan **14. august 2006**.

10 TEIEPLIKT OG UNNTAK FRÅ OFFENTLEGHEIT

Dei gjeldande reglane om praktisering av offentleglova sine unntak frå offentlegheit for budsjettdokument, og om teieplikt i budsjettsaker, står i retningslinjene frå Statsministerens kontor "Om statsråd" (B-0501) pkt. 14.5.

Med helsing

Espen Aasen e.f.
avdelingsdirektør

Trond Tørstad
rådgivar